

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Невяна Георгиева Фесчиева, д.м.

Член на научно жури съгласно заповед Р-109-393 / 15.11.2017 на Ректора на Медицински университет – Варна, определена да изготви становище със заповед Р-109-457 / 22.12.2017г.

Относно: обявен конкурс за заемане на академична длъжност “доцент” в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“ и научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“ за нуждите на УС „Инспектор по обществено здраве“ към Медицински колеж - Варна обявен в ДВ бр.77 от 26.09.2017г.

В настоящия конкурс участва д-р Цветелина Христова Търпоманова, д.м., гл. асистент в УС „Инспектор по обществено здраве“ към Медицински колеж – Варна като единствен кандидат. Д-р Търпоманова е представила всички необходими документи за конкурса, предвидени в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника към него и Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Варна.

1. Кариерен профил на кандидата

Д-р Цветелина Търпоманова е родена 17.05.1970г. в гр. Варна. През 1994 г. завършва Медицински университет – Варна като магистър по медицина.

Професионалната си кариера започва през същата година като училищен лекар в гр. Долни чифлик, а от 1995 г. е специализант в катедрата по Психиатрия и медицинска психология на МУ-Варна. През 2001 г. придобива специалност по психиатрия, след което започва кариерата ѝ в областта на наркологията: началник на наркологично отделение в ДПБ - Карвуна, управител на „АГП СМП – ЦПЗ-Варна“ ЕООД в периода 2003 – 2012 г.

През 2012г след успешна защита на дисертационен труд на тема „Развитие на системата за лечение на зависимости – създаване и управление на структури в Община Варна“ д-р Търпоманова придобива ОНС „доктор“ по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“. След 2012 г. преминава на преподавателска работа в Медицински колеж – Варна, УНС „Инспектор по обществено здраве“ за кратко като хоноруван преподавател, асистент от 2013 г. и гл. асистент от 2015 г. През целия си трудов път д-р Търпоманова системно е повишавала своята професионална квалификация. Завършила е многобройни курсове за следдипломно обучение в няколко области, свързани с работата ѝ като психиатър, ръководител на наркологични структури и като преподавател. Между тях отбелязване заслужават: основен курс по обща медицина - 1997 г., съдебно-психиатрична експертиза - 2003 г., правно регулиране в здравеопазването - 2005 г., магистърска степен по здравен мениджмънт - 2007 г. В резултат на завършени курсове, д-р Търпоманова е придобила право да ръководи самостоятелно програми за субституиращо и поддържащо лечение на пациенти със зависимости, както и компетентност по групови терапевтични стратегии при този род пациенти, по мотивационно интервюиране и подготовка за промяна и др. подобни.

Д-р Търпоманова е привлечена като експерт в работни групи и съвети. Ползва английски, немски и руски езици.

2. Научно-изследователска и научно - приложна дейност на кандидатката

Д-р Цветелина Търпоманова участва в настоящия конкурс със 72 заглавия. Отпадат от рецензиране: автореферат, 6 публикации и 3 съобщения, представени за придобиване на ОНС „доктор“, както и 4 участия в научни форуми без резюмета.

Разпределението на останалите 58 позиции е както следва:

- Монографичен труд - 1

- Реални публикации в български научни списания и сборници – **30**,

от които **26** са в научни списания

- Реални публикации в чужди научни списания и сборници - **14**

от които **10** са в научни списания

- Публикувани резюмета от участия в научни форуми в България **5**

- Публикувани резюмета от участия в научни форуми в чужбина – **4**

- Образователни пособия - **4**

Научните трудове са публикувани преди всичко в научни списания, реномирани наши и чужди издания: Социална медицина, Здравна икономика и мениджмънт, Психиатрия, Варненски медицински форум, J of Education, Psychology and Social Sciences.

Д-р Търпоманова е самостоятелен автор на 22% от представените публикации, водещ автор на 33%, втори автор в 38%, трети и следващ в 7%.

Не е представена информация за Импакт фактор.

Приносителите в трудовете си д-р Цветелина Търпоманова отнася в главно три научни направления:

1) **Лечение и рехабилитация на лица, зависими от наркотични вещества.** В това направление попадат автореферат, монографичен труд и 16 пълнотекстови публикации, както и 7 доклада на научни форуми в чужбина за българския опит. Основните приноси са във връзка с предложен модел за създаване и управление на структури за лечение и рехабилитация на зависими пациенти като подробно е анализиран опита в България и във Варна (III-9, III-10, III-16, III-24, III-27, VII-5, VII-6, VII-7); адаптиран е метода на СЗО за оценка на нуждите от лечение на зависимости според национални и културални особености; предложен е метод за оптимизиране на метадоновото лечение в България чрез диференциране на 3 подвида програми - лечебни, поддържащи и програми за високорискови пациенти (II-1, III-5, III-22, III-31, IV-1, IV-3, IV-6, V-1).

а. Оценка на монографичния труд *„Социални аспекти на лечението с метадон в България“ - МУ, 2016*. Изграден е върху 8 авторски проучвания, позовава се на многобройни (265) литературни източници. Структуриран в 5 глави, той представя широката картина на медицинско асистираното лечение с опиев антагонисти, целящо предотвратяване на абстиненция, подобряване функционирането на личността, улесняване на социалната интеграция и не на последно място намаляване риска от свръхдоза. Във връзка с това е оценена сегашната ситуация с метадоновото лечение в България, разгледани неговите социални ефекти, както и основните елементи на метадоновите програми, гарантиращи обществено здраве и социална ефективност. Д-р Търпоманова, ерудиран специалист и със значителен практически опит, прави обобщения и предложения за оптимизация на подходи и програми, които имат практическо значение за общественото здраве.

2) *Промоция на здравето с акцент училищна възраст*. Включва 27 публикации, от които 8 в чужбина, както и 3 резюмета на доклади пред български научни форуми. Това значително по обем направление са базира на изследванията на д-р Търпоманова върху агресивността и моделиращите я фактори сред варненските ученици от гимназиалния курс в рамките на петгодишна общинска програма „Учение без напрежение“ (III-6, III-18, III-19, III-21, IV-11), сравнителен анализ на проучвания за употреба на психоактивни вещества в училищата във Варна и София (III-5), изследване на информираността на ученици от гимназиалния курс за здравословния начин на живот (III-17, IV-8). Приносите в това направление са предимно практико-приложни: изработени са насоки за добра практика за превенция и справяне с агресия в училищна възраст; предложено е Методично ръководство за педагогически съветници и Пътеводител за родители; апробирани са интервенции за справяне с проблемно поведение на ученици от варненските училища.

3) *Оптимизиране на обучението на студенти от ОКС “професионален бакалавър”* Представените в това направление 14 труда, както и доклади пред български научни форуми се основават на конкретни проучвания

сред студентите от МК - Варна с теми: мотивацията за избор на специалност (Ш-13, Ш-15, IV-2), нагласите за професионална реализация (Ш-12, Ш-14), информираността на студентите за здравословния начин на живот и безопасните условия на труд (Ш-25, Ш-32, Ш-33, Ш-35, Ш-36, IV-12, IV-14), възможностите за реализация на студентите като специалисти в системата на средното образование (Ш-11). Резултатите предоставят информация, която може да бъде използвана в управленския процес на учебното заведение. С практико-приложно значение са: а) предложената от кандидатката обучителна програма на студенти от медицински университет и медицински колеж за психосоциална подкрепа в системата на средното образование; б) конкретно предложение за разширяване и обогатяване на програмата по избираемата дисциплина „Промоция на здраве в училище“ с цел подготовка на инспекторите по обществено здраве за специалисти по здравно образование в училищата.

Научната активност на д-р Цветелина Търпоманова се изразява в участия в многобройни научни форуми (38), от които 16 в чужбина. Участва като изследовател и ръководител в 15 значими национални и местни проекти.

3. Отражение на публикациите на кандидата в националната и чуждестранна литература.

Представена е справка от Централна медицинска библиотека за издирени 9 цитирания в български издания.

4. Педагогическа подготовка и дейност на кандидата

Д-р Търпоманова има 5 години педагогически стаж: една година като хоноруван преподавател и четири като редовен асистент и главен асистент в УС „Инспектор по обществено здраве“ към Медицински колеж – Варна. Води занятия по няколко дисциплини: Социална медицина и промоция на здравето, Промоция на здравето в училища, Промоция на здравето на работното място със студенти от няколко специалности. Годишната ѝ аудиторна натовареност е между 260 и 400 учебни часа. Преминала е курс за подготовка по академично преподаване.

5. Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо задължителните условия и наукометрични показатели – МУ-Варна.

Д-р Цветелина Търпоманова се представя с научна продукция и академична дейност, които надхвърлят наукометричните критерии за заемане на академичната длъжност “доцент” посочени в ЗРАСРБ и Правилника за развитие на научния състав в МУ - Варна.

Д-р Търпоманова членува в ”Българско научно дружество по обществено здраве“.

Заключение: Кандидатката за доцент отговаря на наукометричните критерии на МУ - Варна, фокусира изследователската си дейност върху актуални за общественото здраве проблеми и има значителни научни и главно научно-приложни приноси. Има изследователски разработки в областта на колежанското образование и предложения за оптимизирането му. Въз основа на всичко гореизложено. намирам за основателно да **предложа д-р Цветелина Христова Търпоманова, д.м. да заеме академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 7. “Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.1. „Медицина“ и научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“ за нуждите УС „Инспектор по обществено здраве“ към Медицински колеж-Варна.**

Дата: 31.01. 2018г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Н. Фесчиева, д.м./

